

Наталія Куриш*
Ukraine

Моделювання професійного розвитку педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти

Анотація

У статті презентовано розроблену та апробовану регіональну Модель індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників, яка дає можливість педагогам спланувати власний професійний розвиток у системі післядипломної педагогічної освіти на засадах неперервності та цілісності.

Проведено аналіз нормативно-правової бази та сучасних викликів суспільства, що мотивують педагогів до підвищення фахової майстерності, як важливої складової освітньої реформи та визначено ключові поняття: «професійний розвиток», «індивідуальна траєкторія професійного розвитку», «формальна освіта», «неформальна освіта», «інформальна освіта», «методичний симулятор».

Автором розроблено регіональну Модель індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників, яка включає п'ять векторів забезпечення фахової майстерності, що відповідають трудовим функціям Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» та чотири розділи формування загальних і професійних компетентностей, а також знань і вмінь за основними напрямками підвищення кваліфікації вчителів. Дана модель дає можливість вибудувати траєкторію професійного розвитку педагога у міжтестатційний період, поєднуючи при цьому різні види заходів за основними форми освіти дорослих: формальною, неформальною та інформальною, використовуючи при цьому можливості та ресурси Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області.

На основі проведеного опитування слухачів курсів підвищення кваліфікації та педагогічних працівників різних фахів і спеціальностей, здійснено аналіз реалізації та апробації регіональної Моделі індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників у своїй практичній діяльності та виявлено проблеми її використання. Думка респондентів спонукає до удосконалення і корегування методичного симулятора й організації освітнього процесу на базі Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області, що дає можливість відкорегувати систему планування власного фахового зростання.

Ключові слова: професійний розвиток, індивідуальна траєкторія професійного розвитку, формальна освіта, неформальна освіта, інформальна освіта, методичний симулятор

Summary

Modeling of Professional Development of Pedagogical Employees in the System of Postgraduate Pedagogical Education

The article presents the developed and tested regional Model of individual trajectory of professional development of teachers, which allows teachers to plan their own professional development in the system of postgraduate pedagogical education on the basis of continuity and integrity.

An analysis of the legal framework and current challenges of society that motivate teachers to improve professional skills as an important component of educational

* Наталія Куриш, кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5864-8502>, e-mail: kurish.natalya@ukr.net.

reform and identified key concepts: “professional development”, “individual trajectory of professional development”, “formal education”, “non-formal education”, “Informal education”, “methodical simulator”.

The author has developed a regional Model of individual trajectory of professional development of teachers, which includes five vectors of professional skills that meet the labor functions of the Professional Standard for Professions “Primary School Teacher”, “Secondary School Teacher”, “Teacher of General Secondary Education”. primary education (with a diploma of junior specialist) “and four sections of the formation of general and professional competencies, as well as knowledge and skills in the main areas of teacher training. This Model makes it possible to build a trajectory of professional development of teachers in the intertest period, combining different types of activities in the main forms of adult education: formal, informal and informal, using the capabilities and resources of the Institute of Postgraduate Pedagogical Education Chernivtsi region.

On the basis of the survey of students of advanced training courses and pedagogical workers of different specialties and specialties, the analysis of realization and approbation of regional Model of individual trajectory of professional development of pedagogical workers in the practical activity is carried out and problems of its use are revealed. The opinion of the respondents encourages the improvement and adjustment of the methodological simulator and the organization of the educational process on the basis of the Institute of Postgraduate Pedagogical Education of Chernivtsi region, which allows to adjust the planning system of their own professional growth.

Keywords: professional development, individual trajectory of professional development, formal education, non-formal education, informal education, methodical simulator

1. Вступ

Одним із ключових аспектів реформування освітньої галузі України є оновлення системи підготовки педагогічних працівників та забезпечення їх професійного зростання у системі післядипломної педагогічної освіти.

Це, перш за все, викликано суперечностями, що відбуваються у суспільстві:

- на соціально-суспільному рівні – між знаннями і вміннями отриманими здобувачами освіти в закладах освіти та соціальними запитами і потребами необхідними для їх соціалізації у суспільстві;
- на професійно-педагогічному рівні – між значним підвищенням об’єктивних вимог

до фахового рівня вчителів та неготовністю значної частини вчителів до відповідних змін;

- на науково-методичному рівні – між традиційною консервативністю в організації фахової майстерності педагогів та потребою модернізації їх індивідуальної освітньої траєкторії професійного розвитку.

Окрім того поштовхом до оновлення підходів забезпечення професійного зростання педагогів є зміни у законодавчій базі, це:

- Закон України «Про освіту» (ст. 53, 54, 59) утверджено право вчителя на навчання впродовж життя та академічну мобільність, вибір видів і форм професійного зростання, суб’єктів освітньої діяльності (Закон, 2017).
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (ст. 51) зазначається, що кожен педагогічний працівник зобов’язаний щороку підвищувати свою кваліфікацію (Закон, 2020).
- Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 із змінами №1133 від 24.12.2019, у якому зазначається, що конкретні види, форми, напрями та суб’єктів підвищення кваліфікації педагогічний працівник обирає самостійно (Порядок, 2019).
- Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» затверджений 23.12.2020 року, що визначає трудові функції та загальні й професійні компетентності якими повинен володіти педагогічний працівник (Стандарт, 2020).

Метою статті є обґрунтувати сучасні підходи до моделювання професійного розвитку педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти враховуючи оновлену нормативно-правову базу та виклики суспільства.

Для забезпечення реалізації визначеної мети окреслено завдання:

- проаналізувати нормативно-правову базу, що визначає необхідність професійного розвитку педагогів;
- змодельовати індивідуальну траєкторію професійного розвитку педагогічних працівників;
- проаналізувати апробацію регіональної Моделі та розробити систему заходів для її удосконалення.

Проблеми професійного розвитку особистості в своїх працях висвітлювали такі вчені як В. Адольф, А. Бодалев, А. Вербицкий, А. Деркач, Н. Кузьміна та інші. Професійний розвиток педагогічних працівників досліджували науковці: Е. Зеєр, Л. Мартинець, Л. Мітіної, В. Хрипун та інші.

Український дослідник Чуприна Ю.А. визначає професійне зростання, як кількісну характеристику, що припускає високу професійну кваліфікацію, розвинені професійні вміння, включаючи прийняття рішень, планування, алгоритми вирішення проблемних ситуацій, тобто все те, що веде до отримання високих результатів у професійній діяльності (Чуприна Ю.А., 2–19, ст. 99). Як правило, під професійним розвитком розуміється професійна підготовка: освіта і підвищення кваліфікації, що ми і будемо розглядати як основу в рамках розробленої моделі.

2. Структура регіональної Моделі

З метою забезпечення цілісної системи професійного зростання педагогів науковцями Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області у 2021 році розроблено регіональну Модель індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічного працівника (далі – Модель), що є втіленням принципу «навчання впродовж життя» та відображається у вигляді **методичного симулятора**, що подано у таблиці.

Даний симулятор «Моделі індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічного працівника» можна розглядати як інформаційний та методичний навігатор, який дозволяє педагогам змістовно наповнювати та скеровувати його, працюючи на випередження та забезпечуючи цілісність свого розвитку в міжтестастійний період.

Враховуючи нормативно-правову базу, пропонуємо педагогам у міжтестастійний період моделювати свою траєкторію професійного розвитку **за 5 основними векторами**, що окреслюються трудовими функціями вчителя:

- навчання учнів предметів (інтегрованих курсів),
- управління освітнім процесом,
- партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу,
- участь в організації безпечного, здорового, розвивального, інклюзивного освітнього середовища,
- безперервний професійний розвиток.

Окрім основних векторів у Моделі передбачено планування розвитку фахової майстерності педагогів у рамках формальної, неформальної та інформальної освіти, що визначено пунктом 1 статті 8 Закону України «Про освіту» (Закон, 2017) і відображається у верхній панелі симулятора.

Також, у рамках розробленої регіональної Моделі можна ефективно спланувати педагогічним працівникам свій професійний розвиток щодо володіння 5 загальними й 15 професійними компетентностями (за трудовою дією або групою трудових дій) відповідно до Професійного стандарту вчителя та 8 напрямками підвищення кваліфікації визначеними Постановою Кабінету Міністрів №800, що відображається у лівій панелі симулятора і виділено у чотири розділи.

У сучасних умовах реформування української системи освіти важлива роль відводиться саме післядипломної педагогічній освіті щодо забезпечення цілісної системи професійного зростання педагогів поєднуючи: формальну освіту (курси підвищення кваліфікації, курси за вибором, авторські та тематичні курси, програми академічної мобільності, стажування); неформальну освіту (тренінги, майстер-класи, семінари, методичні практикуми, форуми, круглі столи, вернісажі тощо); інформальної освіти (одноразові лекції, відеоуроки, медіа-консультації, каталоги науково-методичної літератури, фахових періодичних видань, підручників, збірників, відео, педагогічні групування у соціальних мережах).

Упродовж 2021 року науковцями Інституту проведено велику просвітницьку та інформаційно-промоційну роботу щодо ознайомлення та

Таблиця

**Модель
індивідуальної траєкторії професійного розвитку
вчителя _____**

№ п/п	Форми освіти компетентності	Формальна освіта					Неформальна освіта					Інформальна освіта				
		2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
1. Загальні компетентності																
		M 1.	M 2.	M 5.	M 3.	M 4.										
1.1	Громадянська компетентність															
1.2	Соціальна компетентність															
1.3	Культурна компетентність															
1.4	Лідерська компетентність															
1.5	Підприємницька компетентність															
2. Професійні компетентності																
2.1. Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)																
2.1.1	Мовно-комунікативна компетентність.															
2.1.2	Предметно-методична компетентність															
2.1.3	Інформаційно-цифрова компетентність															
2.2. Безперервний професійний розвиток педагогічного працівника																
2.2.1	Інноваційна компетентність															
2.2.2	Здатність до навчання впродовж життя															
2.2.3	Рефлексивна компетентність															
2.3. Управління освітнім процесом																
2.3.1	Прогностична компетентність															
2.3.2	Організаційна компетентність															
2.3.3	Оцінювальна-аналітична компетентність															
2.4. Партнерська взаємодія учасників освітнього процесу																
2.4.1	Психологічна компетентність															
2.4.2	Емоційно-етична компетентн.															
2.4.3	Компетентність педагогічного партнерства															
2.5. Організація здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища																
2.5.1	Здоров'язбережувальна компетентність															
2.5.2	Інклюзивна компетентність															
2.5.3	Проектувальна компетентність															
3. Напрями підвищення кваліфікації																
3.1.	Розвиток професійних компетентностей															
3.2.	Формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь															
3.3.	Психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку															
3.4.	Мовленнєва компетентність															
3.5.	Основи андрагогіки															
3.6.	Використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій															
3.7.	Створення безпечного та інклюзивного освітнього серед.															
3.8.	Електронне навчання, інформа-ційна та кібернетична безпека															
4. Інші напрями та компетентності																
4.1.																
	Всього годин	30	30	30	30	30										

апробації регіональної Моделі педагогами у закладах освіти:

- розроблено методичні рекомендації «Моделювання індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників в умовах законодавчих змін»;
- проведено 7 сесій навчального онлайн-тренінгу для заступників директорів закладів загальної середньої освіти «Моделювання індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників». Навчання пройшло понад 180 заступників директорів та висвітлено на окремому сайті тренінгу;
- розроблено лекцію «Планування професійного розвитку педагога для досягнення його стратегічних і операційних цілей. Самомоніторинг та самооцінювання рівня професійної компетентності»;
- напрацьовано алгоритм діяльності педагогів та заступників директорів при моделюванні професійного зростання;
- розроблено програму курсу за вибором «Моделювання індивідуальної траєкторії професійного зростання педагогічних працівників»;
- презентовано Модель на чотирьох методичних заходах та одній міжнародній науково-практичній конференції.

3. Діагностичні дослідження впровадження регіональної Моделі

Упродовж лютого-березня 2022 року проведено онлайн-опитування педагогів щодо використання у практичній діяльності розробленої Інститутом післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області регіональної Моделі індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників. До опитування долучилося 533 респонденти, з них 427 (80,1%) із закладів загальної середньої освіти, 80 (15%) із закладів дошкільної, 14 (2,6%) закладів професійної освіти, 7 (1,3%) закладів позашкільної освіти та 5 (1%) інших закладів. Відповідно переважають серед опитаних вчителі – 371 (69,6%), вихователі ЗДО – 85 (15,9%), по 21 (4%) заступники директорів і асистентів вчителів, 9 (1,7%) – директори та 26 (4,8%) інші фахівці.

У ході опитування виявлено, що 71,6% респондентів використовують у практичній діяльності запропоновану Модель та 28,4% ні, серед яких переважають вихователі закладів дошкільної освіти, вчителі позашкільних закладів та інші категорії.

З 152 респондента, що не використовують дану Модель 89 (58,9%) зацікавилися нею, 4 (2,6%) – не зацікавилися, а 58 (38,4%) ще не визначилися із відповіддю. Однак ознайомившись із нею 67 (44,4%) педагогів готові впроваджувати у свою практичну діяльність, 12 (7,9%) – не готові та 72 (47,7%) ще не готові дати чітку відповідь. Також, із даної групи педагогів 74 (49%) будуть пропонувати використовувати регіональну Модель своїм колега у закладі освіти, 11 (7,3%) – не будуть пропонувати та 66 (43,7%) – ще не визначилися.

У ході опитування 381 педагог зазначили, що активно впроваджують дану Модель і найбільша частка – 129 (33,9%) вказали, що дізналися про неї з методичних рекомендацій розроблених ІППО-ЧО, 121 (31,8%) – на курсах підвищення кваліфікації, 104 (27,4%) – від адміністрацій закладів освіти, 16 (4,2%) – від колег та 10 (2,6%) – на заходах, що проводилися Центрами професійного розвитку педагогічних працівників.

Нам цікаво також було почути думку респондентів, як допомагає педагогам запропонована регіональна Модель у плануванні власного професійного розвитку. Тут слід зазначити, що 188 (49,3%) респондентів вказали, що дана Модель дає можливість їм спланувати власний професійний розвиток у міжтестастійний період; 132 (34,6%), що забезпечує цілісність професійного розвитку відповідно до чинного законодавства; 48 (12,6%) дає можливість відслідкувати кількість годин підвищення кваліфікації до атестації; 13 (3,4%) сприяє обліку відвіданих заходів та отриманих документів про підвищення кваліфікації.

Цікавило нас також питання чи виникають проблеми у педагогів при плануванні формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих. Тут варто зазначити, що лише 46 (12,1%) респондентів зауважили, що виникали проблеми при плануванні формальної освіти і по 38 (10%) неформальної та інформальної освіти. Не виникло проблем при плануванні формальної освіти

у 230(60,4%) респондентів, неформальної освіти – 250(65,6%) та інформальної – 256 (67,2%). Решта респондентів за кожною формою освіти: 105 (27,6%), 93 (24,4%), 87(22,8%) зазначили, що важко відповісти.

Що стосується видів формальної освіти, які найбільше обирають педагоги у рамках моделі індивідуальної траєкторії професійного розвитку у ході опитування виявлено, що це курси підвищення кваліфікації – 354 (92,9%) респондентів, курси за вибором (спекурси) – 21 (5,5%), програми академічної мобільності – 4 (1,1%) і 2 (0,5%) респонденти – поєднують різні види.

Серед заходів неформальної освіти найчастіше обирають педагоги у рамках Моделі індивідуальної траєкторії професійного розвитку: вебінари – 177 (46,7%) респондентів, семінари – 88 (23,1%), тренінги – 39 (10,2%), конференції – 46 (12,1%), нетворкінги – 21 (5,5%), форуми – 8 (2,1%) та інші заходи – 2 (0,5%).

В умовах безперервного професійного розвитку педагогів важлива роль відводиться інформальній освіті (самоосвіті), яка дає можливість самоорганізовано здобути особою необхідні знання та уміння, зокрема під час повсякденної роботи, пов'язаної з будь-якими видами діяльності.

Вивчаючи думку педагогів, у ході опитування виявлено, що найбільш затребуваними ресурсами у рамках інформальної освіти є використання наукової, методичної та навчальної літератури про, що зауважили 215 (56,4%) респондентів, участь у спільнотах соціальних мереж – 126 (33,1%), періодична фахова література – 16 (4,2%) та інші – 3 (0,8%).

Слід зазначити, що самоосвітня діяльність педагогічних працівників на сучасному етапі може здійснюватися у двох форматах:

- індивідуальної самоосвіти, яка спрямовується і регламентується самим педагогом залежно від усвідомлення своїх професійних потреб;
- самоосвіти, що скеровується методичними службами різних рівнів, які виходять при цьому з констатації недоліків, наявних у роботі педагогів, і нових проблем, що виникли. Заклади післядипломної педагогічної освіти, центри професійного розвитку педагогічних працівників та методичні служби

закладів освіти здійснюють координаційну, можна сказати, спрямовальну роль в самоосвіті педагогів.

Науково-педагогічними працівниками Інституту для забезпечення інформальної освіти педагогічних працівників та керівних кадрів області упорядковано «Каталог рекомендованих джерел для організації інформальної освіти педагогічних працівників за компетентностями та напрямками підвищення кваліфікації», що розміщений на сайті ІППОЧО за покликанням http://irprobuk.cv.ua/?page_id=6536. Наразі каталог доповнено та налічується всього 27 списків рекомендованої літератури для 20 компетентностей та 7 напрямів професійного розвитку педагогів.

На запитання «Зазначте проблеми з якими Ви стикнулися при плануванні індивідуальної траєкторії професійного розвитку у рамках запропонованої Моделі» близько 90% респондентів зазначили, що проблем не було і Модель зручна для використання. Решта респондентів зазначають різні проблеми:

- розподіл та ефективно використання робочого часу
- прогнозування результатів,
- відсутність інструментів для проведення діагностики рівня володіння компетентностями,
- оцінювання та корегування своєї діяльності,
- самоаналіз сильних і слабких сторін,
- найважче не спланувати, а втілити в життя, оскільки виникає постійне додаткове навантаження на вчителя,
- інформаційні та організаційні проблеми,
- довгий пошук ресурсів для створення індивідуальної траєкторії професійного розвитку,
- недостатня кількість літератури.

Нам була цікава, також, думка усіх респондентів, які компетентності є найбільш проблемними для них і потребують проведення додаткового навчання. Найбільш затребуваними є інклюзивна, яку обрали – 169 (31,7%) респондентів, інформаційно-цифрову – 119 (22,3%), підприємницьку – 74(13,9%), лідерську – 40 (7,5%), прогностичну – 38 (7,1%), громадянську – 27(5%), соціальну – 23 (4,3%), емоційно-етичну – 22(4,1%), ваш варіант відповіді – 21(3,9%).

Для забезпечення ефективного моделювання індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників респонденти пропонують:

- забезпечення методичної підтримки формування професійних компетентностей,
- організація освітніх консультацій та психологічної підтримки для забезпечення цілісної системи професійного зростання,
- проведення вебінарів, майстер-класів та інших заходів щодо ознайомлення із даною Моделлю та обміном досвідом,
- розроблення програми курсу за вибором та проведення навчання щодо практичних аспектів моделювання професійного розвитку,
- організація просвітницької роботи серед педагогів.

4. Висновки

Отже, планування педагогами цілісної ефективної Моделі індивідуальної траєкторії професійного розвитку, необхідно здійснювати на основі діагностичних досліджень, які можуть проводитися як самі педагоги, так і представниками адміністрації закладів освіти або інших служб. Інструментами діагностики можна використовувати: анкетування, опитування, спостереження, тестування, експертизу, бесіду, аналіз, оцінювання, інтерв'ю, а також самоаналіз, самооцінювання, саомоніторинг (Куриш, 2021, С.62).

Враховуючи пропозиції респондентів та виклики сучасного суспільства для удосконалення моделювання професійного розвитку педагогічних працівників необхідно: напрацювати інструментарій для проведення діагностичних відстежень рівня володіння загальними та професійними компетентностями; провести для директорів та консультантів Центрів професійного розвитку педагогічних працівників навчальний тренінг «Моделювання професійного розвитку педагогів: шляхи співпраці із партнерами»; розробити методичні рекомендації для педагогічних працівників закладів освіти щодо формування загальних і професійних компетентностей; оновити програми курсів підвищення кваліфікації, впроваджуючи теми, що забезпечують практичні навички моделювання професійного розвитку

педагогічних працівників та забезпечити науково-методичний супровід моделювання професійного розвитку педагогічних працівників в умовах реалізації Концепції Нової української школи.

Розроблена регіональна Модель індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників побудована на принципі безперервності освіти, системності та навчанні упродовж життя і повністю відповідає сучасним викликам, враховуючи запити й потреби педагогічних працівників.

Література

- Куриш Н.К. (2021) Алгоритм управління професійним розвитком вчителя нової української школи. Сучасні стратегії, цінності й пріоритети дошкільної та початкової освіти: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (24 листопада 2021 р., Дніпро), 62–66.
- Куриш Н.К., Унгурян І.К. (2022) Моделювання індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників в умовах законодавчих змін. Lex Portus [Lex Portus]. <https://drive.google.com/file/d/1jqM1l6yGP4HY3DU9C09rGd4ooO84CVE8/view> (2022, березень, 05).
- Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, 2019. (Верховна Рада України). Офіційний сайт Верховної Ради України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF/stru> (2022, лютого, 25).
- Про освіту: Закон України, 2017. (Верховна Рада України). Офіційний сайт Верховної Ради України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (2022, лютого, 19).
- Про повну загальну середню освіту: Закон України, 2020. (Верховна Рада України). Офіційний сайт Верховної Ради України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-IX?fbclid=IwAR3HPX7nGuTO1v2MGtHJ1p0zWxrQUiuf7N07Ir3-KCwI-Ed2fpo9nbDPwRY#Text> (2022, лютого, 20).
- Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», 2020. (Верховна Рада України). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text> (2022, березень, 03).
- Чуприна Ю.А. (2019) Принципи професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Право та інноваційне суспільство, 1 (12), 99–103.

References

- Kurysh N.K. (2021) Alhorytm upravlinnia profesiinym rozvytkom vchytelia novoi ukrainskoi shkoly [Algorithm for managing the professional development of teachers of the new Ukrainian school]. *Suchasni stratehii, tsinnosti y priorityety doshkilnoi ta pochatkovoï osvity: materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. (24 lystopada 2021 r., Dnipro) [Modern strategies, values and priorities of preschool and primary education: materials of the international scientific-practical conference. (November 24, 2021, Dnipro)], 62–66. [in Ukrainian].
- Kurysh N.K., Unhurian I.K. (2022) Modeliuvannia individualnoi traiektorii profesiinoho rozvytku pedahohichnykh pratsivnykiv v umovakh zakonodavchykh zmin [Modeling of individual trajectory of professional development of pedagogical workers in the conditions of legislative changes.]. Lex Portus [Lex Portus], <https://drive.google.com/file/d/1jqM1l6yGP4HY3DU9C09rGd4ooO84CV E8/view> [in Ukrainian]. (2022, March, 05).
- Poriadok pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh i naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv, 2019. (Verkhovna Rada Ukrainy) [Procedure for professional development of pedagogical and scientific-pedagogical workers, 2019. (Verkhovna Rada of Ukraine)]. Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy [Official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF/stru> [in Ukrainian]. (2022, February, 25).
- Pro osvitu: Zakon Ukrainy, 2017. (Verkhovna Rada Ukrainy) [On education: Law of Ukraine, 2017. (Verkhovna Rada of Ukraine)]. Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy [Official site of the Verkhovna Rada of Ukraine]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> [in Ukrainian]. (2022, February, 19).
- Pro povnu zahalnu seredniu osvitu: Zakon Ukrainy, 2020. (Verkhovna Rada Ukrainy) [On complete general secondary education: Law of Ukraine, 2020. (Verkhovna Rada of Ukraine)]. Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy [Official site of the Verkhovna Rada of Ukraine.]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463IX?fbclid=IwAR3HPX7nGuTO1v2MGtHJ1p0zWxrQUiuf7N07Ir3-KC-wI-Ed2fpo9nbDPwRY#Text> [in Ukrainian]. (2022, February, 20).
- Profesiinyi standart za profesiinomy «Vchytel pochatkovykh klasiv zakladu zahalnoi serednoi osvity», «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity», «Vchytel z pochatkovoï osvity (z dyplomom molodshoho spetsialista)», 2020. (Verkhovna Rada Ukrainy) [Professional standard for the professions Primary school teacher of general secondary education”, “Teacher of general secondary education”, “Primary education teacher (with a diploma of junior specialist)”, 2020. (Verkhovna Rada of Ukraine)]. Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy [Official site of the Verkhovna Rada of Ukraine] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text> [in Ukrainian]. (2022, March, 03).
- Chupryna Yu. A. (2019) Pryntsypy profesiinoho rozvytku naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv [Principles of professional development of scientific and pedagogical workers]. *Pravo ta innovatsiine suspilstvo* [Law and Innovation Society], 1 (12), 99–103. [in Ukrainian].